

In de discussie rondom de unilocatie, die veel over de financiële consequenties gaat, spelen ook inhoudelijke argumenten een rol. Er zijn heel veel onderzoeken gedaan naar onderwijskwaliteit, kansengelijkheid, segregatie, enz. Hieronder een aantal punten met link naar bronnen.

Voor school heeft een unilocatie t.o.v. 2 locatiemodel in ieder geval:

- Organisatorische voordelen
- Efficiency voordelen

Eén locatie is logistiek eenvoudiger. Zaken als conciërge, ICT kunnen gebundeld worden. Alle voorzieningen zijn voor alle leerlingen voorhanden. Bij Unilocatie leidt dit tot minimaal 2 FTE meer handen voor de klas. Deze voordelen worden voor een deel al gehaald bij de stap van 3 naar 2 locaties, maar bij een Unilocatie loopt het aantal m2 nog verder terug. Vierkante meters die niet verwarmt, schoongemaakt, ingericht hoeven te worden. Ook zijn 'nieuwe' m2 energiezuiniger, dan 20 jaar oude m2.

Bron: VO-school.

Grootte/menselijke maat

Binnen het onderwijs is het zeer belangrijk dat de 'menselijke maat' niet uit het oog verloren wordt. Binnen een schoolomgeving betekent dit dat leraren en leerlingen elkaar kennen, invloed hebben, betrokkenheid tonen en zich veilig voelen.

De menselijke maat hangt niet zozeer direct samen met het aantal leerlingen op een school, maar is vooral een kwestie van hoe het georganiseerd is. Op een grote locatie ontkom je er niet aan dat je het onderwijs ook weer organisatorisch moeten gaan opdelen. Denk aan verschillende clusters/afdelingen, eigen ingangen, ruimtes, tijden, etc. Ook met 2 locaties is er aandacht nodig voor de menselijke maat.

https://www.regioplan.nl/wp-content/uploads/data/file/rapporten-1600-1699/1673-De-menselijke-maat_Effecten-van-schaalgrootte-in-het-voortgezet-onderwijs.pdf

<https://ecbo.nl/wp-content/uploads/sites/3/2010-10-De-menselijke-maat-in-het-mbo-verkend.pdf>

Didactisch/kwaliteit van onderwijs`

Er is heel veel onderzoek gedaan naar onderwijskwaliteit. Uit alle onderzoeken komt naar voren dat de professional voor de klas bepalend is voor de onderwijskwaliteit. Daarnaast heeft ook het schoolbestuur nog een beperkte invloed. Zij kunnen de docenten stimuleren en motiveren. Landelijk wordt er dan ook veel gedaan om de kwaliteit van leraren te verbeteren.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/kwaliteit-leraren-verbeteren>

<https://www.itinerainstitute.org/nl/artikel/kwaliteit-van-leerkracht-grootste-invloed-op-prestaties-en-leerwinst-van-leerlingen/>

[staat van het onderwijs](#)

[kennisbank.hoe-vergroot-je-onderwijskwaliteit](#)

Over de conclusies:

- **Menselijke maat is organisatorisch vraagstuk**
- **Kwaliteit van onderwijs wordt grotendeels bepaald door de professional voor de klas**

lijkt consensus te bestaan.

Segregatie

Er zijn zorgen over de toenemende mate van segregatie in de maatschappij, niet raar dat hiervoor aandacht is. Ook het onderwijs vertoont een toenemende sociale en economische segregatie. Naast woonsegregatie is de keuzevrijheid van ouders de belangrijkste oorzaak van segregatie in onderwijs. Dat werkt 2 kanten op. Hoogopgeleide ouders kiezen vaker voor scholen met specialisaties (bijvoorbeeld 2-talig onderwijs, technasium) en laten zich niet gauw afschrikken door loting of wachtlijsten. Laagopgeleide ouders hebben door gebrek aan transparantie en kennis maar een beperkte keuzevrijheid.

<https://www.gelijke-kansen.nl/actueel/nieuws/2019/03/13/voorbeelden-segregatie>

In grote en middelgrote gemeenten neemt segregatie op basis van sociaal economische status toe. Er is inmiddels een beleidsagenda tegen segregatie. Een breed en complex maatschappelijk probleem als segregatie, vraagt inzet van alle betrokken partijen, om ieder kind de kans te geven zijn of haar gaven en talenten tot bloei te brengen. Het vraagt een structurele aanpak, met maatregelen voor de korte en de lange termijn. Het is van belang dat op lokaal niveau goed wordt samengewerkt en segregatie in samenhang wordt gezien met onderwijsachterstanden, toelatingsbeleid, integratie en kansengelijkheid.

<https://www.gelijke-kansen.nl/actueel/segregatie>

Onlangs is er ook een onderzoeksrapport verschenen waarin gekeken wordt naar de samenstelling van schoolvestigingen in het voortgezet onderwijs de relatie met de segregatie. In het onderzoek wordt aangegeven dat *“in theorie de kans dat jongeren van verschillende onderwijsniveaus en achtergronden elkaar kunnen ontmoeten groter is in brede scholen (scholengemeenschappen met meerder schoolsoorten of onderwijsniveaus) als deze onderwijstypes bij elkaar in één gebouw gehuisvest zijn.”*

Gemeentegrootte en demografie zijn van invloed op de institutionele gescheidenheid. In kleinere gemeenten zitten leerlingen vaker in bredere vestigingen (net als Steenwijk) terwijl je in de randstad steeds meer categorale of smalle scholen ziet ontstaan. Deze scholen versterken de bestaande segregatie juist verder. Met name kinderen van rijke, hoogopgeleide ouders, zonder migratieachtergrond kiezen voor een dergelijke school.

<https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2021/02/04/samen-of-gescheiden-naar-school/Samen+of+gescheiden+naar+school.pdf>

Wat als dit rapport vertaald wordt naar de Steenwijkerlandse situatie?

Als wij kijken naar de belangrijkste oorzaken van segregatie (woonsegregatie en keuzevrijheid) in het onderwijs, dan speelt dit eigenlijk niet in de Steenwijkerlandse situatie. Ook in Steenwijkerland zien wij enige mate van segregatie in wonen, maar de verschillende wijken kennen geen VO school in de ‘eigen’ wijk. Ook is er voor ouders en jongeren weinig te kiezen qua school. Verschillende typen/niveaus worden slechts vanuit

1 locatie aangeboden. Niet alleen op een unilocatie, maar ook bij 2-locatiemodel wordt straks bijvoorbeeld de mavo vanuit 1 locatie aangeboden. Wij kennen geen categorale of smalle scholen. In Steenwijk is het onderwijsaanbod breed georganiseerd. De afstanden naar andere scholen (Meppel, Emmeloord, Wolvega, Zwartsluis) zijn behoorlijk groot, waardoor dit voor veel mensen geen reëel alternatief zal zijn.

Kortom rondom Steenwijk is iedereen, ongeachte (sociale) achtergrond, aangewezen op dezelfde VO school. Waarmee het VO-onderwijs in Steenwijk feitelijk een afspiegeling is van de lokale/regionale samenleving. Er is geen sprake van institutionele segregatie.

Dat er geen institutionele segregatie is, betekent niet dat er helemaal geen segregatie is binnen het VO onderwijs in Steenwijk. Er zitten over het algemeen grote verschillen tussen de samenstelling van de gemiddelde VWO groep en de lagere beroepsgerichte leerwegen op het VMBO. Dit heeft te maken met de kansongelijkheid die er is en ook steeds verder toeneemt.

<https://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuws/2016/04/13/onderwijsinspectie-kansenongelijkheid-groeit>

De oorzaken van deze kansongelijkheid zijn zeer divers. Kinderen van laagopgeleide ouders krijgen niet altijd het onderwijs dat ze aankunnen. Dit heeft o.a. te maken met de schooladviezen vanuit basisscholen, maar ook een geringere betrokkenheid van ouders en de mogelijkheden voor extra ondersteuning (huiswerkbegeleiding). Het aanpakken van deze kansongelijkheid en het wegwerken van taal- en onderwijsachterstanden zorgt juist voor meer integratie en een andere, diverse samenstelling van een klas. De klas is bij uitstek de plek waar kinderen elkaar echt ontmoeten, waar interactie is. Daar ontstaan vriendschappen, ruzies, daar wordt gediscussieerd. Als de kansengelijkheid groeit, verandert ook de samenstelling van de klassen.

Van het inzetten op het vergroten van de kansengelijkheid is dan ook meer effect te verwachten op de segregatie, dan de bijdrage van een unilocatie hieraan.

Voorkeur ouders

Hier is in Steenwijk geen onderzoek naar gedaan. Uit het onderzoeksrapport "Samen of gescheiden naar school" komt naar voren dat ouders vaak een voorkeur hebben voor een kleine school waar hun kind naar verwachting meer gezien en gekend wordt.

Toekomst onderwijs

Momenteel krimpt het leerlingenaantal VO Steenwijk nog steeds. Voor de lange termijn is de ontwikkeling lastig te voorspellen. De kinderen die over 15-20 jaar naar het VO gaan, moeten immers nog geboren worden. Zet daling door, stabiliseert het of neemt het leerlingenaantal in de toekomst (fors) toe? Wat betekent dit voor huisvestingsbehoefte op langere termijn?

Ook wordt er landelijk opgeroepen tot groot onderhoud van het huidige onderwijs.

<https://toekomstvanonsonderwijs.nl/>

Dit discussiestuk gaat over een visie die de institutionele belangen overstijgt. Het bevat 5 ankerpunten:

- Vroege start is de beste basis;

- Doorlopende leerlijnen in het onderwijs;
- Leven lang ontwikkelen is vanzelfsprekend: naar een brede, sterke leercultuur;
- Onderwijsprofessionals: naar aantrekkelijk werk in een samenwerkende sector;
- Onderzoek en innovatie van wereldniveau;

Kortom er gaan in de toekomst nog de nodige veranderingen plaatsvinden binnen het onderwijs. Onduidelijk is wat de consequenties hiervan zullen zijn op de huisvestingsbehoefte op de langere termijn.